

Traballos do CES en 2000

O anterior resumo das actividades do Consello Económico e Social de Galicia, organizado por órganos colexiados, pode completarse cunha relación dos traballos aprobados polo organismo. Recóllense de seguido os distintos traballos abordados polo CES ó longo de 2000: a súa memoria anual, un informe, un informe-opinión e os dictames emitidos (dos que se recolle o texto completo).

MEMORIA SOBRE A SITUACIÓN SOCIOECONÓMICA DE GALICIA

Como cada ano, en cumprimento da súa normativa, que asigna ó Consello, entre outras, “a función de elaborar e remitir anualmente ó Consello da Xunta, a través da Consellería de Economía e Facenda, unha Memoria sobre a situación económica e social de Galicia, incluíndo, se é o caso, recomendacións ou orientacións sobre a política presupostaria da Comunidade Autónoma”, o CES-Galicia aprobou en 2000 a súa cuarta Memoria. Esta **Memoria sobre a situación económica e social de Galicia 1999** foi aprobada por unanimidade polo Pleno do Consello Económico e Social de Galicia na súa sesión 6/00, do 20 de novembro.

A nova entrega deste traballo conta con importantes novidades na súa estrutura, na constante busca da máxi-

ma calidade, tanto dos datos que inclúe (máis abondosos e de maior número de fontes, sempre oficiais) como da organización dos mesmos para facela máis comprensible.

Logo dun exhaustivo índice cos case que cincocentos cadros que inclúe, a Memoria 1999 ábrese coas consideracións dos membros dos CES sobre o seu contido. Esta é primeira novidade respecto a outros anos. A comisión que traballou na redacción desta edición decidiu facer este cambio para facilitar a lectura e comprensión dos elementos máis salientables da situación dun xeito sinxelo. Este primer apartado remata cun resumo, en forma de cadro comprensivo, dos principais indicadores económicos e sociais de Galicia respecto a España.

O novo esquema é o seguinte:

consideracións indicadores económicos Galicia/España

1.- situación económica de Galicia

- 1.0.- Panorama xeral
- 1.1.- Producción
- 1.2.- Demanda interna
 - 1.2.1.- Consumo
 - 1.2.2.- Investimento
 - 1.2.3.- Fondos da UE
- 1.3.- Sector exterior
 - 1.3.1.- Comercio exterior
 - 1.3.2.- Investimento galego no estranxeiro
 - 1.3.3.- Plan de fomento das exportacións galegas
- 1.4.- Inflación e tipos de xuro

2.- emprego

- 2.0.- Demografía
- 2.1.- Mercado de traballo
- 2.2.- Políticas activas de emprego
- 2.3.- Economía social
- 2.4.- Desenvolvemento de empresas

3.- sector público e benestar social

- 3.1.- Comunidade Autónoma

- 3.2.- Cobertura e financiamento da protección social
- 3.3.- Prestacións económicas
- 3.4.- Prestacións sanitarias e sociais
- 3.5.- Educación
- 3.6.- Outros indicadores de benestar social

4.- sectores productivos

- 4.0.- Panorama xeral
- 4.1.- Sector primario e industrias relacionadas
 - 4.1.1.- Subsector agro-gandeiro
 - 4.1.2.- Subsector mar-industria
 - 4.1.3.- Subsector silvicultura-madeira
- 4.2.- Industria
 - 4.2.1.- Enerxía
 - 4.2.2.- Bens intermedios
 - Industrias de minerais non metálicos
 - 4.2.3.- Bens de equipamento
 - Automoción
 - Naval
 - 4.2.4.- Bens de consumo
 - Têxtil, confección, coiro e calzado
- 4.3.- Construcción
- 4.4.- Servicios
 - 4.4.1.- Comercio
 - 4.4.2.- Turismo
 - 4.4.3.- Comunicacións
 - 4.4.4.- Transportes
 - 4.4.5.- Servicios a empresas
 - 4.4.6.- Servicios financeiros
 - 4.4.7.- Servicios de educación e da sanidade

5.- desenvolvemento rexional

- 5.1.- Infraestruturas
- 5.2.- Investigación e desenvolvemento tecnolóxico
- 5.3.- Medio ambiente
- 5.4.- Políticas de desenvolvemento rexional

6.- actividade normativa

INFORME ENTORNO PARA A CREACIÓN DE EMPRESAS E FOMENTO DAS INICIATIVAS EMPRESARIAIS EN GALICIA

De conformidade coas competencias atribuídas ó Consello Económico e Social de Galicia pola Lei 6/1995, de 28 de xuño, previa análise pola Comisión Sectorial nº 1: Economía, emprego e desenvolvemento territorial, e de acordo co procedemento previsto no Regulamento de Réxime Interior do CES-Galicia, o Pleno do Consello Económico e Social de Galicia, na súa sesión do 20 de novembro de 2000, acordou por unanimidade emitir, por propia iniciativa, un informe sobre o "Entorno para a creación de empresas e fomento das iniciativas empresariais en Galicia".

- Xénese do informe

A Lei 6/1995, de 28 de xuño, atribúe ó Consello Económico e Social de Galicia, entre outras, a función de elaborar por propia iniciativa informes ou estudos sobre a elaboración de planos ou programas dirixidos a favorece-lo desenvolvemento económico e social de Galicia.

72

No ámbito destas funcións, o Pleno do Consello Económico e Social de Galicia, na súa sesión 4/98, de 14 de decembro, adoptou o acordo de proceder á elaboración dun informe por propia iniciativa sobre o entorno para a creación de empresas e fomento das iniciativas empresariais en Galicia. Na mesma sesión acordouse que o traballo se levara a cabo pola Comisión Sectorial nº1: Economía, emprego e desenvolvemento territorial.

- Obxecto do informe

O obxecto do informe, como se recolleu na acta da dita sesión do Pleno, é realizar unha análise en profundidade e polo miúdo sobre o entorno real que se atopan as persoas que queren iniciar unha actividade empresarial en Galicia en tódolos seus aspectos.

- Metodoloxía e alcance do informe

Para cumprir co dito obxecto, o CES decidiu elaborar unha enquisa entre os emprendedores galegos para coñecer de primeira man as súas opinións

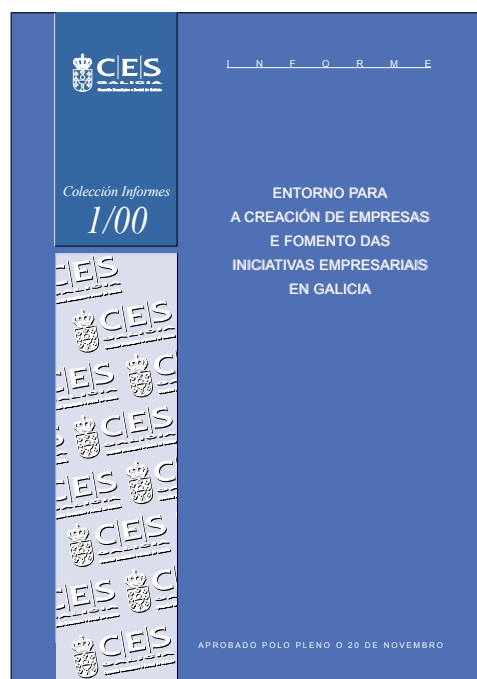
sobre a realidade e as posibles dificultades que atoparon na creación das súas iniciativas empresariais. Esta enquisa centrouse nas principais actividades, segundo unha selección da Comisión Sectorial e mais o Gabinete Técnico do Consello que se recolle como anexo a este informe.

Sobre un grupo inicial de preguntas, solicitouse a colaboración dos técnicos do Instituto Galego de Estatística (IGE), que participaron no deseño definitivo do cuestionario e fixeron as súas aportacións técnicas da determinación do tamaño da mostra e a selección da mesma entre as actividades elixidas polo CES. Unha vez feita esta elección e prefixado o erro estatístico da mostraxe, unha empresa especializada foi encargada da realización efectiva das enquisas. O resultado deste traballo corresponde ó apartado 2.- Análise estatística do informe.

O CES contou tamén coa colaboración do Instituto Galego de Promoción Económica (Igabe), que elaborou unha análise cualitativa das dificultades que atopan os emprendedores. A partir da selección que fixera o IGE, técnicos do Igape fixeron unha nova criba para determinar a “poboación” dunha nova enquisa que reflectira as opinións dos empresarios. Esta nova enquisa foi tamén realizada por unha empresa especializada.

Neste informe, o Consello incluíu asimismo unha colaboración da Inspección Xeral de Servizos da Consellería da Presidencia e Administración Pública da Xunta de Galicia, que elaborou unha descrición sobre a xénese e o funcionamento da Oficina Única de Tramitación de Industrias (OTU), así como sobre as súas perspectivas.

Outra aportación salientable foi a facilitada pola Dirección Xeral de Fomento do Emprego da Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude da Xunta de Galicia. Da súa autoría é a “Guía práctica para a creación de empresas”, que dá título a un dos apartados do informe

e que se entrega, en soporte CD-Rom, xunto co libro. A guía é unha ferramenta de traballo ideada pola dita dirección xeral co obxectivo de apoiar ós técnicos de emprego no desenvolvemento das súas funcións no ámbito da implantación das políticas activas de emprego e, particularmente, naquelas relacionadas co asesoramento técnico en proxectos empresariais para a súa consolidación en empresas xeradoras de novos empregos.

Con tódalas ditas aportacións e as análises do Gabinete Técnico do Consello, a Comisión Sectorial aprobou un primeiro documento básico ou proposta de informe que, unha vez cumprido o trámite establecido no Regulamento de Réxime Interior, foi aprobado polo Pleno do Consello na súa sesión de 20 de novembro de 2000.

Despois da exhaustiva análise dos datos, as **consideracións** aprobadas polos membros do Consello Económico e Social foron as seguintes:

1.- Segundo os datos do directorio Central de Empresas (DIRCE) o número total de empresas existentes en Galicia a 31-XII-1998 ascendeu a 157.045 empresas, o que representa o 6,23 % do total das empresas existentes en España. Comparado coas outras Comunidades Autónomas, Galicia é a quinta comunidade polo seu número total de empresas, por detrás de Cataluña, Andalucía, Madrid e Valencia.

Considerando tódolos anos da serie 1996-98 o número de empresas existentes en Galicia aumentou un 1,28% respecto ó ano 1996 (en termos absolutos, 1.984 empresas) ó amparo dun ciclo económico positivo para a nosa comunidade. O crecemento medio do número de empresas no conxunto do Estado foi do 3,28%. Galicia atópase polo tanto dous puntos porcentuais por debaixo da media nacional nese período.

O CES considera que é lento o proceso de creación de empresas e se agrava o ter en conta que o número total de empresas existentes en Galicia en 1998 descendeu en relación ó ano anterior, pasando de 158.583 empresas en 1997 a 157.045 en 1998.

2.- Os datos recollidos no DIRCE reflicten o predominio en Galicia da empresa individual, xa que en 1998 estas supoñían o 69,3% do total das empresas existentes na comunidade, en tanto que, no que se refire a socie-

dades mercantís, salienta o peso das sociedades de responsabilidade limitada fronte a fórmula das sociedades anónimas.

Tendo en conta os tres anos da serie analizada en Galicia, ó igual que en España, o CES constata que se produce un descenso continuado no peso relativo da empresa individual, que é paralelo ó aumento da forma xurídica de sociedades limitadas.

3.- Os datos de inscricións no rexistro mercantil constatan que o número de sociedades constituídas no período 1996-99 ascendeu a 20.079 empresas, o que representa o 4,9% do total das empresas constituídas en España nestes anos. Galicia sería a sexta comunidade con maior número de sociedades constituídas.

Se se considera o cociente número de sociedades constituídas/10.000 habitantes, como indicador aproximado da taxa de creación de empresas, se transluce que só 5 comunidades (Balears, Canarias, Cataluña, Valencia e Madrid) presentan un ratio superior ó existente para o conxunto do Estado nos tres anos considerados (1996-99). Galicia, que ocuparía o décimo terceiro posto nesta clasificación, presenta en 1999 un valor de 19,62, fronte os 27,54 de media en España, cando no ano 1996 eses valores eran de 17,00 e 23,65, respectivamente.

75

Polo tanto no período considerado increméntase o diferencial entre Galicia e España, con respecto á taxa de creación de empresas.

4.- Respecto á análise da estatística cuantitativa e no referente ó número de asalariados o conxunto de empresas considerado está constituído por firmas de pequeno tamaño, aínda que presenta un carácter expansivo en canto ó emprego xerado.

Igualmente, e con carácter xeral, a análise cuantitativa reflicte que o 66% do empresariado é maior de 40 anos, case dúas terceiras partes presentan un predominio de socios varóns, constatándose en termos globais un nivel de formación académica medio-baixo e en xeral sen relación coa súa actividade económica.

Respecto á dedicación anterior, ó 67,5% dos novos empresarios afir-

man ter unha experiencia laboral previa no sector da actividade no que se atopa no momento actual. En oito de cada dez dos casos a asunción da condición de empresario verifícase creando unha iniciativa propia.

5.- Os elementos do entorno percibidos como máis problemáticos para a creación de empresas por orden da súa importancia relativa serían: entorno económico-financiero, entorno administrativo, falla de información, falla de formación empresarial e o entorno técnico e tecnolóxico

Segundo a valoración da importancia e aplicación das medidas de fomento da actividade empresarial, a análise cuantitativa reflicte que os emprendedores aparecen máis sensibles: a consecución de réximes fiscais máis atractivos, a axilización de trámites e asesoramento, a mellora do financiamento e subvencións, a formación previa e ter facilidades de acceso á innovación e ás novas tecnoloxías.

6.- En base á anterior análise estatística e para fomenta-la creación de empresas en Galicia, o CES considera necesario coordinar tódalas actuacións que melloren o entorno para a creación das empresas a través dun Plan de Fomento de Iniciativa Empresarial en Galicia, que englobe, entre outros, os seguintes aspectos: o entorno administrativo, o entorno económico-financiero, a formación previa e o entorno da innovación e as novas tecnoloxías.

76

7.- Respecto ó entorno administrativo considérase que hai que enfatiza-la necesidade de coordinación das distintas administracións para facilita-la necesaria formalización dos distintos trámites para a posta en marcha dunha empresa.

A recente regulación da denominada OTU (portelo único) para os establecementos industriais considérase o punto de arranque da coordinación da atención administrativa nun único punto de relación co emprendedor.

Neste senso considérase importante extende-la OTU a áreas de creación de empresas que non teñen asumidas no momento actual (construción, servicios, ...) e que non obstante son as áreas de maior cantidade de iniciativas emprendedoras.

Por outra parte, en aras de dota-las oficinas de tramitación única de industrias de maior operatividade, deberían incluírse nas mesmas a información sobre incentivos, axudas públicas e produtos financeiros, ós efectos de dar ó emprendedor un servizo integrado. Desta forma poderían ofrecerse nun único punto de información as diferentes liñas de apoio público existentes que faciliten o coñecemento por parte do emprendedor.

Debería integrarse nas OTUs, de forma progresiva, o maior número de trámites mediante convenios coas outras administracións, de forma progresiva (como por exemplo a expedición do CIF e do propio número patronal) así como aproveita-lo marco actual do Pacto Local para axilizar ou incluso integrar trámites da competencia local na OTU (trámites nos que intervéñen dalgunha forma a propia administración autonómica, como os derivados da lexislación do regulamento de actividades molestas, nocivas e perigosas).

8.- Con referencia ó entorno económico-financeiro, cabe distinguir, en primeiro lugar, as infraestruturas para a creación das empresas, nas que se considera necesaria a mellora das comunicacións e telecomunicacións nos parques empresariais, e oferta-lo solo industrial e viveiros de empresas en condicións económicas óptimas e homoxéneas. Hai que salientar de novo a necesidade de coordina-la información sobre as ditas infraestruturas a través do sistema de portelo único.

En segundo lugar, e sen prexuízo de que podan existir marcos xurídicos financeiros específicos, considérase necesario coordina-lo apoio financeiro e de axudas públicas estendéndoas ó maior número de iniciativas posibles seleccionadas pola súa viabilidade, sen diferenciar aspectos colaterais como a forma xurídica, incidindo na necesidade de lograr unha adecuada axilidade dos instrumentos financeiros.

9.- Se se queren fomenta-las iniciativas emprendedoras e a creación de empresas debe comezarse pola formación sobre a empresa nos propios centros de ensinanza regrada e nas primeiras etapas da educación. Na actualidade esta formación está basicamente centrada nalgúns módulos da nova FP ou en algunhas especialidades do novo bacharelato, ademais dos estudos relacionados coa empresa no ámbito universitario.

O CES considera que debería fortalecerse a formación sobre a empre-

sa e a súa creación no sistema de ensinanza regrada (coñecemento de mercado, servizo ó cliente, calidade, marketing, coñecementos básicos de negocio,...).

10.- Con respecto á facilidade de acceso á innovación e ás novas tecnoloxías, hai que salientalo escaso número de novas iniciativas de creación de empresas relacionadas coa I+D. Por este motivo, o CES considera que habería promover os centros de I+D públicos e privados, de forma que se fomente a creación de empresas relacionadas coa innovación.